

Abonamentul:

pe 1 an 6 cor.
pe 1/2 an 3—
pe 1/4 an 1-50

ROMANIA:

pe 1 an 10 lei
pe 1/2 an 5—

TARA NOASTRA

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Redacția
și
administrația

SIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

Independenții și votul universal.

Partidul independist a făcut o nouă evoluție, întorcându-se la politica sa dinaintea de 1906: la politica promisiunilor. Aproape 40 de ani a cerut introducerea votului universal înscris în programul său, aproape patruzeci de ani n'a întreținut să declare în nenumărate întruniri publice și în discursuri parlamentare, că partidul ține la această reformă electorală cu toată stăruința... până la 1906, când a ajuns la putere...

În acești trei ani din urmă nimeni — din partidul independist — n'a mai stăruit pentru introducerea reformei și prezentarea proiectului de lege. Deși această reformă alcătuiă una dintre misiunile primordiale prevăzute în pactul încheiat cu Coroana, deși reforma aceasta constituie un punct cardinal în programul independenților, trei ani de zile acești „aderenți“ ai votului universal au tăcut; trei ani de zile au tolerat ca ministrul de interne să amâie de pe zi pe zi prezentarea proiectului de lege, iar când în cele din urmă, și-a prezentat proiectul despre votul plural, nu s'a găsit nimeni în sânul partidului care să protesteze împotriva acestui falș politic.

Vremile s'au schimbat, însă și partidul independist a evoluat. *Astăzi din nou e aderent al votului universal și protestează împotriva falșului prezentat de Andrássy, — căci în curând, din nou vor avea nevoie de voturile cetățenilor.* Dimisia cabinetului va avea drept urmare și alegeri noi.

Personalități marcante ale partidului Justh Gyula, Hollo Lajos, Batthyányi Tivadar, — toți trei candidați serioși la fotolii ministeriale — profită de orice prilej pentru a-și arăta din nou dragostea față cu această reformă abandonată de ei trei ani de zile. Săptămâna trecută, contele Batthyányi, aprobat de numeroși tovarăși de principii, a protestat în clubul partidului, împotriva învinuirii că partidul independist ar fi împiedecat măcar o clipă discuția reformei electorale, declarând că partidul e gata să înceapă, cât de curând, discuția acestei reforme, dar firește, *nu a proiectului prezentat de Andrássy...* căci partidul cere o reformă electorală radicală: votul universal corespunzător programului...

Declarațiile lui Justh și Hollo sunt tot atât de categorice... Partidul independist din nou stăruie pentru votul universal, căci acest vot alcătuieste cheia care deschide ușa ce duce la stăpânire.

În curând vor începe audiențele la Maj. Sa și până atunci se fac fel și fel de combinații cum s'ar putea lămurii, mai

ușor, situația și toate combinațiile culminează într'un singur punct: votul universal.

În cercurile politice se afirmă cu multă pozitivitate că gruparea independistă care a provocat criza de cabinet prin agitația sa pentru banca națională autonomă, a alcătuit un memoriu în care încearcă să limpezească situația și să lumineze calea de ieșire din haos.

În memoriu se face propunerea ca formarea cabinetului să se încredințeze lui Kossuth, care să-și aleagă ceilalți miniștri numai din sânul partidului independist. Noul guvern ar fi numai un guvern de tranziție și ar avea o singură misiune: *introducerea reformei electorale pe baza votului.* După introducerea acestei reforme ar urmă dizolvarea Camerelor și alegeri noi. Chestia băncii și chestiile militare ar avea să le rezolve noul parlament. Dacă pregătirile pentru alegerile noi, — pe baza votului universal — ar cere timp prea îndelungat și în urmă, nu s'ar putea rezolvi chestia băncii înainte de 1 Ianuarie 1911, guvernul va putea să prelungească — în mod provizoriu și pe timpul scurt — privilegiul băncii comune.

În vederea acestei rezolviri a crizei, gruparea din jurul lui Justh Gyula începe să se organizeze ținând întruniri și consfătuiri intime și declarând în public că acțiunea lui Justh e sprijinită atât de Kossuth cât și de Bánffy. Unul dintre prietenii politici ai lui Justh a publicat și el un articol în care se ocupă cu rezolvirea crizei și ajunge tot la concluzia că numai prin introducerea votului universal se poate ajunge la limpezirea situației.

„Dacă timpul n'ar fi de ajuns — scrie acest politician — majoritatea ar admite și un provizoriu de bancă pe durată scurtă, dar numai sub condiția că Maj. Sa va promite să aproabe hotărârea ce-o va aduce noul parlament în chestia băncii. *Partidul independist nu va aprobă cu nici un preț proiectul lui Andrássy. Noi avem votul universal, poate cu excluderea votării secrete, dar o reformă electorală întru toate liberală și democratică.*”

Și așa înainte, aproape toți corifeii partidului independist se așează din nou drept șampioni ai votului universal abandonat odată de ei. Promit din nou o reformă electorală liberală și democratică, cum promiseseși ani de-arândul înainte, mulțumindu-se apoi cu un falș...

Partidul independist și șefii lui dacă vor să câștige din nou încrederea cetățenilor, trebuie să procedeze de data aceasta pe altă cale. De atâtea ori înșelați, cetățenii nu se mai pot mulțumi cu promisiuni deșarte. E datoria partidului acestuia — după ce vră să primească alcătuirea guvernului pentru introducerea votului universal — să lu-

creze de pe acum un proiect de lege sau să publice, în liniamente generale, principiile pe cari se va sprijini acest vot universal, ca astfel guvernul să fie legat în misiunea sa.

Publicarea aceasta trebuie să se facă pentruca să nu se repete șarlatania coaliționistă. Ni s'a promis și cu trei ani înainte votul universal, iar pe urmă ne-am trezit cu o falșificare abominabilă botezată „vot plural“ despre care autorii lui afirmă că e tot atât de liberal și democratic ca și făgăduitul vot universal.

Independenții, dacă într'adevăr vor un vot universal cinstit, n'au motive să nu publice principiile pe cari se va clădi reforma lor electorală.

Neîncrederea aceasta a cetățenilor în promisiuni platonice izvoește din experiențele triste ale anilor trecuți și partidul independist nu-și poate recăștiga încrederea aceasta decât prin o sinceritate fără rezerve.

Vor avea oare șefii partidului cinstea politică să facă declarațiile ce se așteaptă dela ei?

Wekerle și Polonyi. Fostul ministru de justiție, descoperitorul baronei Schönberger, odinioară patroana coaliției, și-a ridicat din nou glasul pentru a „limpezi“ situația. Într'un discurs de două ciasuri, rostit în fața alegătorilor săi din circumscripția a IV-a din Budapesta, a desfășurat un mare plan de aplanare a crizei, referindu-se mereu la o autoritate competentă... la Wekerle (fără să-i amintească, însă, numele).

Două zile înainte, Polonyi avusese o întrevedere cu ministrul-președinte Wekerle, discutând împreună situația politică.

Polonyi a declarat că numai Wekerle e în stare să rezolve criza actuală *cu sprijinul partidului independist* și a adăugat că *Wekerle e gata să fie șeful unui cabinet alcătuit exclusiv din politicieni independenți.* Programul acestui guvern ar fi: garantarea autonomiei vamale dela 1917 încolo, bancă de stat, concesiile militare în ce privește limba de regiment și introducerea votului universal. *Wekerle, a zis Polonyi, nu aprobă nici el votul plural.*

Discursul lui Polonyi, mai ales în urma declarațiilor că Wekerle nu ar aprobă proiectul lui Andrássy, a stârnit senzație în toate cercurile politice.

Wekerle a și grăbit să desmintească afirmațiile lui Polonyi, declarând că nu l-a autorizat să aducă în publicitate părerile sale politice; că nu crede în concesiile militare; că e aderent neclintit al proiectului prezentat de Andrássy...

Declarațiile lui Polonyi merită tot atâta crezământ ca și desmintirile lui Wekerle, cunoscută fiind iscusința acestor mari farisei politici de-a nu spune niciodată adevărul.

Polonyi a reușit, însă, să incurce din nou pentru câțiva vreme, ițele politice coaliționiste, aruncând germenii neîncrederii în sânul partidelor.

REVISTA POLITICĂ.

Libertatea de presă în Ungaria. Pentru reproducerea, în traducere, a unui articol „L'oppression magyare“, publicat de Björnson în revista „Courrier européen“ din Paris, d-l Ioan Spudercă, dela „Gazeta Transilvaniei“, fusese condamnat de către curtea cu jurați din Târgul-Murășului la 3 luni închisoare de stat și 500 cor. amendă în bani. Curtea de casație, luând în desbatere procesul a schimbat osanda, ridicând-o la 4 luni închisoare și 500 cor. amendă.

Fostul deputat naționalist slovac Milan Ivanka a fost osândit din partea Curții cu jurați din Pressburg la 1 an închisoare de stat pentru „agitație“. Curtea de casație a confirmat sentința aceasta.

Procuratura din Sibiu a pornit două procese împotriva revistei literare „Luceafărul“ din Sibiu, pe motiv că două cronici, publicate în numărul 2 („Scrisori din Bucovina“ și „Congresul dela Craiova“) tratează chestii politice....

Maj. Sa în Budapesta. Marți seara la oarele 7, Maj. Sa a sosit la Budapesta, venind cu un tren special de curte peste Marchegg. La expresă dorință a Maj. Sale, la gară n'a avut loc primire oficială. Au fost de față numai primarul orașului, prefectul de poliție și șeful gării.

Maj. Sa va petrece în Budapesta vre-o 6 zile, în cursul cărora va primi în audiență mai mulți bărbați politici, pentru a ascultă părerile lor asupra crizei și propunerile referitoare la rezolvirea ei.

Dimisia guvernului primită. Zilele trecute a apărut în „Monitorul oficial“ un autograf prea înalt prin care se aduce la cunoștință guvernului că Maj. Sa a primit dimisia cabinetului ungar.

Până la rezolvirea crizei, cabinetul a fost însărcinat cu conducerea provizorie a afacerilor.

1764... Numărul acesta strălucește în fruntea numărului din urmă al organului social-democrat „Népszava“ și reprezintă numărul abonaților cari i-a câștigat acest ziar într-o singură zi, în ziua de 1 Mai.

Când vor lua și românii noștri pildă dela muncitorii social-democrați, cari, luptând cu mizerii, știu cu toate acestea să jertfiască pentru organul lor?

Politica moștenitorului de tron Francis Ferdinand. Ministrul-președinte Wekerle, mergând la Viena pentru a aduce la cunoștință Maj. Sale dimisia guvernului ungar, a fost primit în audiență și de moștenitorul de tron, arhiducele Francis Ferdinand. Audiența aceasta a făcut impresie vie în cercurile politice, mai ales că moștenitorul de tron a păstrat întotdeauna o rezervă ostentativă față cu bărbații de stat ai Ungariei, mai ales, însă față de politicienii coaliționiști.

Marele ziar german „Frankfurter Zeitung“, ale cărui informații politice de obicei sunt foarte exacte, atribuie această audiență faptului că Wekerle, cu o zi înainte, rostise în Budapesta, la întrunirea partidului constituțional, un discurs prin care se lepăda de Kossuthiști. Moștenitorul de tron voia să se încredințeze dacă Wekerle e sau nu e accesibil pentru vederile sale în ceea ce privește viitorul monarhiei noastre.

„Frankfurter Zeitung“ dă și câteva amănunte în ce privește programul politic al viitorului nostru monarh. Programul acesta se resumă în următoarele 4 puncte:

1. Nimicirea oligarhiei parlamentare maghiare.
2. Zădărnicierea reformei electorale despre votul plural, proiectat de Andrássy numai în vederea întăririi oligarhiei maghiare.
3. Zădărnicierea silințelor puse de maghiari spre a obține concesiuni militare.
4. Întărirea naționalităților din Ungaria ca să poată rezista tendințelor de maghiarizare.

Presă maghiară, firește, a primit destăinuirile aceste ale ziarului german cu scepticism și — injurii.

Sărmanul Kossuth. Dacă e în țara ungu-rească om demn de compătimire, Franți Kossuth, fără îndoială, merită compătimirea noastră deplină. De când a izbucnit criza, se țin lanț vizitele ce i se fac (Presă le numește „consfătuiri la ministrul de comerț“). Abia iasă Apponyi și vine Wekerle. Nici acesta n'a plecat încă de-abinele

și vine Justh, și apoi vine Andrássy și contele Bethlen și din nou Apponyi, Wekerle, Justh....

Politicienii noștri îl pisează rău pe sărmanul Franți. În viața lui nu-și va fi schimbat convingerile cu atâta — convingere cași în zilele aceste. Wekerle îl va fi convins că planul lui Apponyi nu poate duce la izbândă; Justh îl va fi convins să nu dea crezământ lui Wekerle, căci numai luptând pentru banca autonomă se poate feri țara și partidul; Andrássy îl va fi convins că politica lui Justh e o primejdie mare pentru țară. Singura mântuire e votul plural...

Al de vine în urmă — convinge...

Și partidul Kossuthist și țara așteaptă limpezirea situației dela acest om lipsit de orice voință și energie.

Sărmane Franți, sărmane partid!

Tinerii Turci.

Atitudinea lor față de reacționari. — Problemele lor. — Ce așteaptă Europa dela tinerii turci.

Intreaga mișcare a tinerilor turci, așa cum ea a fost condusă, a pus în uimire pe toți cunoșcătorii stării de lucruri din Turcia.

Acolo, unde se crede că nu se poate face nimica fără vărsare de sânge, ne-a fost dat să vedem cum cel mai tiran domnitor este iertat și lăsat cu viață de biruitorii aderenți ai ideilor nouă.

Atitudinea tinerilor turci față de Abdul Hamid dovedește odată mai mult, că n'avem de a face cu simpla ambiție a unor oameni personal nemulțumiți, ci cu un curent puternic, un curent nou, care nu luptă în contra persoanelor, ci în contra unor sisteme învechite și pentru întronarea unor idei nouă. De aceea, de unde am fi crezut, că odată triumfători, tinerii turci vor ordona uciderea în massă a reacționarilor, vedem din contră, că până acuma ei n'au pus în aplicare nici acel punct din proclamația lui Sevet-Pașa, conform căruia toți cei vinovați erau să fie pedepsiți după legea Șariat.

Tinerii turci nu au abuzat de situația lor. Marea mulțime a vinovaților a fost transportată la Jemen în exil. Abdul Hamid, despre care de-asemena se vorbea că va fi executat, a fost exilat la Salonic. E atâta generozitate în întreaga acțiune a acestor oameni, cari vor mai avea încă mult de lucru până să poată întări constituția,

Venit-ai iar...*)

Venit-ai iar cu trandafirii-odată,
Cu toată vara — însuși tu o vară
Mai drăgăstoasă, mai înfloritoare
Și mai senină decât cerul însuș!

Venit-ai iar, tu, vecinic călătoare
Ca vântul toamna, ca 'n Aprile norii,
Ca lacrima când o cerșește-amorul —
Din lumea 'n care te credeam pierdută...

Și iarăș uit de-acum Cimerienii,
Cari n'au văzut nici soarele, nici ziua:
Poporul trist ce-mi cunoștea durerea,
Ce 'n lumea lui mă 'mprietenise-atâta!

Și iar mă pierd în ochii tăi, minune!
Și 'n umbra ta: un soare 'n răsărire,
Mă 'nvăluie iar, ca geniul nopți 'n umbră...
— Deschis-ai cale liniști-mi... se duce!

Enigmă.

Trădesc, așa, în ciuda ta și-a soartei!
— Poate că-i rea împotrivirea-mi dârje,
Poate că-i greu calvarul ce mă chiamă,
Poate că-i trist să-ți uiți de tine, umbră!

De fruntea mea 'ncreștită de durere
Zadarnic cat să 'ndepărtez furtuna:
Când umbrele cobor în faptul serii,
Au soarele nu văduvește cerul?...

La ce s'alung atâtea stele 'n noapte?
La ce renasc atâtea 'n mortul aer?
La ce trăim, când nici un fir de iarbă
N'a tremurat dupe căldura noastră?

Sunt legi ce stau și ape ce colindă
Și focuri vecinice ce s'ard pe ele,
I-un ce etern în pânzele naturii!...
— Nu mă iubî, nu mă urî, — sunt sclavu-ți!

Nu cer...

Nu cer să ai, tu, inima Alcestei
Și nici că vreau pentru lumina-mi goală
Să-ți prăbușești viața — cum făcut-a
Femeia lui Admet, suindu-i faima.

Și nici că vreau să-mi ții, ca Damajanti,
Făclia vieții când se lasă moartea —
Deși-mi ești dragă frumusețe veche,
Deși te sorb, mai cald, mai viu, ca Nalla!

Și nici de-ai fi o Magdalenă 'n cale-mi
Eu nu voiu cuteză să-ți zic: „urmează
Poteca mea“ — cum Krist a spus copilei
Ce 'nsenină icoana suferinții...

— Tu lasă-mă să cat, cum astronomul
Și 'mbată viața dup-o stea tăcută,
In ochii tăi... pân'ce-mi voiu arde ochii,
Aprinși de tine: stea singurătăți-mi!

D. Marcu.

*) Din caetul „Gânduri negre 'n versuri albe“.

mai ales în părțile asiatice ale imperiului, părți cari sunt astăzi în plină revoluție.

Le stă atât de bine această înțelegere a vremurilor. Căci în Turcia mai mult ca ori unde e nevoie acum nu de vărsări de sânge, ci de muncă stăruitoare, de unire și iubire de neam pentru a putea ridica starea economică și culturală a mulțimei întârziate.

Trebuie ridicată școli pentru luminarea poporului. Pentru dezvoltarea industriei și a comerțului e nevoie de șosele și linii ferate și școli speciale. Pentru toate acestea însă trebuie bani. Și iată că Turcia nouă este ca și cea veche un joc în mâna apusului capitalist.

La ajutorul financiar al statelor apusene poate însă să se aștepte numai atât timp, cât actualii conducători vor duce o politică de împăciuire a tuturor elementelor utile în stat, până când vor lupta pentru asanarea multelor neajunsuri, cari astăzi bântuiesc imperiul otoman.

Ori și cât de mult au trebuit să lupte tinerii turci pentru dărâmarea absolutismului, dar munca lor cea mai grea urmează de acum încolo. Vor putea ei ridica acest popor întârziat la aceeași treaptă culturală cu a celorlalte popoare din Europa?

Și-ar câștiga în chipul acesta merite nu numai pentru poporul lor, ci și în fața Europei, a cărei liniște în Orient ar asigura-o.

Românii din Viena

Capela română. — Convenirile sociale. — Casa națională.

În Viena sunt peste o mie de români, — afară de studenți și soldați.

Majoritatea sunt meseriași; restul, funcționari de stat etc.

Până mai acum câțiva ani, ei nu știau unul de altul, risipiți în Babilonul acesta cosmopolit.

E adevărat că studenții se întâlneau în sălile „României june“, iar ceilalți în cafenea, — dar lipsea centrul care să-i împreune. Și o mână de români cu dragoste de neam, — dnii generali Lupu, dr. Sterie Ciurcu, dr. Lazăr Popovici, arhitectul Cesar Popovici etc., — au hotărât să înființeze Capela română din Löwelstrasse, care, încetul cu încetul, a devenit locul de întâlnire săptămânală al românilor. Așezată în inima Vienei, lângă parcul popular unde se află statua poetului Grillparzer și a împărătesei Elisabeta, capela română a început să funcționeze de acum doi ani, când cu vizita primăriei din București.

Primăvară!...

Iar primăvară!... De câteori nu și-a scuturat ea aripile plăpânde în zarea fără margini!.. Razele soarelui decâteori n'au sărutat primul surâs al bobocului de cais! și decâteori nu s'au țesut diminețile în fire subțiri de beteală!.. Decâteori în diminețile de primăvară, n'a trezit zorile, ciripitul lung al rândunicei de sub strășină!.. Și cântecul acela răsucit, ce pare că e un șurub când se strânge, cântecul acela aduce cu el o viață nouă, o lume mai tânără, un soare mai dulce, mai frumos. Dar câmpul!.. O, câmpul acela fără isprăvit ce pleacă de sub picioare și se sue până sus, sus, unde verdele se înecă în albastrul cerului; câmpul acela unde de atâteaori am rătăcit sub coasta cu otavă, decâteori nu s'au jucat razele soarelui în firele subțiri de colilie; de câteori nu s'a mlădiat aglicea sub prima adiere a vântului!.. Și totuși niciodată pare că nu mi s'ar urî în foșnetul câmpului, mereu a-și vrea să-mi ciripească rândunica sub fereastră, mereu să-mi cânte codrul, îngănat de susurul încet al părului; mereu să rătăcesc sub valea cu fânul până la brâu, să mă afund în desiși să-mi plec fruntea sub lujerii de sulfina, mai colo în burueni să țărăie greerele, iar deasupra mea să se scuture a lene, în boarea lină a vântului, floarea galbenă de drăgaică!..

Serviciul religios e oficiat de preotul militar dr. Cioban, prin energia căruia s'a realizat în mare parte, dorul românilor de a se cunoaște.

Dsa a obținut și pentru soldații români autorizația de a vizita capela, întru cât ei umblau până acum numai la biserici protestante.

Nevoia unui preot român în Viena se simte și prin mulțimea bolnavilor cari vin aici din România (600—700 pe an) și dintre cari ceice mor ar muri neîmpărtașiți cu sfințele daruri.

Printre cei cărora le revine în deosebi meritul înființării acestei capele, e d. arhitect Cesar Popovici, care a construit-o pe cheltuiala dsale; dlui Dima, profesorul de muzică din Brașov, care a instruit corul și a stat mai multe săptămâni în Viena, până să-l vadă bine încheșat și al altora, al căror nume nu-l putem spune.

Dirigent al corului e acum dl Ionel Crișan, un tânăr harnic și talentat, bursier al „Societății pentru fondul de teatru“ din Brașov.

Convenirile sociale cari merg din ce în ce progresând, au loc iarna în vr'unul din restaurantele orașului, și în subsolul cafenelei Arcaden, la jocul de popice.

Sufletul acestor conveniri și al întregii mișcări românești de aici e dna Florica Gr. soția unui înalt funcționar.

Idealul tuturor e acum construirea aceluia palat al românilor din Viena, în care să încapă biserica, internatul pentru studenți de aici, localul celor două societăți, „România jună“ și „Clubul român“, etc.

Toate acestea vor costa două sau trei sute de mii de lei; primarul Lueger a făgăduit să le vândă un loc foarte eștin, în centrul orașului.

Și astfel, vor ajunge și românii supuși Austriei, să-și aibă un centru cultural în capitala imperiului, să fie și ei în rândul celorlalte neamuri cari își au casa lor națională printre atâtea palate străine... *Cor.*

Concert. Reuniunea Română de cântări din localitate, dă astăseară, în sala festivă a „Asociațiunii“ un mare concert.

Publicul nostru întreținut zilnic cu credința că se muncește la această societate, — așteaptă cu multă plăcere producțiunea „Reuniunii“

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

Reprezentăția teatrală dată de valoroșii artiști d-na și dl Zaharie Bârsan, a fost un bun prilej de a strânge la un loc într'o seară pe tot publicul românesc select din Sibiu.

Artiștii, îndeajuns de cunoscuți publicului nostru, aduceau pe lângă dragostea lor mare de muncă, câteva creațiuni noi, creațiuni cari au fost obiectul de predilecție al stagiunii Teatrului Național din București.

S-au jucat două comedii: „Căsătorie neașteptată“ și „Liniștea casei“ și s'a declamat sârbătoritul poem al dlor Anghel și Iosif „Carmen Saeculare“.

Jocul artistic al soților Bârsan, plin de vervă și de înalte calități scenice, cum și versurile pline de avânt ale poemului, spuse cu o înțelegere măiastră, — au fermecat sala.

...Și numai când vedem serate de-acestea reușite, putem cumpăni toată pierderea ce ne-a cauzat „Societatea pentru fondul de teatru din Ardeal“, neangajând pe dl Bârsan pentru propagarea artei mari în publicul românesc de aici...

Un amănunt interesant al seratei e și azistarea la reprezentație a dlui D. Anghel talentatul poet-autor al poemului declamat.

Inteligența Sibiiană a aclamat și felicitat călduros pe dl Anghel.

Critic și director. Într'o revistă literară — apărută de curând — un colaborator îi ia subțire pe criticii dela celelalte reviste și ziare, plângându-se că „la noi critica e o reclamă... Criticii noștri s'au dat astăzi nu numai cu aprețierea unui volum, ci avem... indivizi cari judecă bucată de bucată, fiecare poezie, fiecare nuvelă ce apare... printr'alte reviste...“ etc...

Dorim să fim și noi înșirați între acești indivizi, spicind din acelaș număr al revistei câteva fraze, promițând un premiu celui ce va ști să ghicească înțelesul lor.

Înainte de toate o definiție generală la întrebarea: Ce este dreptul. „Dreptul este direcțiunea libertății prin inteligență“.

Apoi, o definiție mai specializată la aceeaș întrebare: „Dreptul, în înțelesul subiectiv, este facultatea de acțiune a omului, în înțelesul obiectiv este norma lui de acțiune“.

Nu mai spicuim, pentru a nu face ghicitura prea dificilă... Ne vin, însă, în minte câteva versuri publicate, cu ani înainte, în răposata „Nuielușă“, adresate redactorilor și directorilor de reviste:

Ce să fie? Cerul tună,
Trăznete cad din senin,
Negri nori pe cer s'adună
Și de sgomot satu-i plin.

...Vântul adie mai tare, un fășait lung se pierde sub vale, câmpul întreg se leagănă. Și cântă, cântă toată zarea; izvorul susură sub coastă, ierburile se pleacă încet, când într'o parte când într'alta și un murmur prelung tremură peste tot câmpul. Alături, în lanul de grâu, cântecul scurt și îndesat al pitpalacului răsună mai tare. Ciocărlia se sue în slava cerului, se afundă în albastrul limpede, se mai vede ca un punct negru, apoi piere, doar ciripitul toarce, toarce mereu. Din când în când câte o lăcustă mai verde ca brotacul, sare peste mine și se agată pe spicul ce abia mijeste al mohorului; îmi plec mai mult capul sub umbra epurei, se mișcă împrejur și se trezesc doi fluturi albi de pe floarea albastră de cicoare; sboară, se învârtesc pe deasupra, în razele subțiri de beteală ale soarelui, apoi iar se așează mai colo, pe moțul ciocărlanului... Și cântă mereu greerul la umbra porumbarului, vântul adie încet, câmpul se leagănă și floarea de drăgaică se scutură peste capul meu!..

Soarele pripește, fruntea îmi arde... Clipesc... Tot câmpul n'a fost decât o singură clipită. Pasul mă poartă singur pe poteca bătătorită, unde până mai eri se întindea lințoliul alb de zăpadă. Ici-colea mijeste colțul ierbei în țărâna umedă și un zâmbet dulce se desprinde din tot golul unde se încrucișează atâtea și atâtea raze. Alături un pălc de liliac se vede cum cu fiecare

clipă își despică florile liliacii... Și pasul mă duce nainte, pe sub copacii încă fără umbră. Pe ramură, unde mugurii au zorit mai mult, un stol de vrăbii se scaldă în beteala de aur ce se țese deasupra pomilor. Ciripesc, se giugiulesc, își apropie ciocurile, își șoptesc poate vorbe de dragoste, se oglindesc în ochii lor vârgați și lucitori... Din slava cerului se desprinde un vultur și ca o nălucă văjaie pe deasupra păsărelelor. Ciripitul amuțește și vrăbiile pieriră, parc'ar fi intrat în pământ!..

Poteca se cotește la dreapta, soarele se lasă peste case, iar din fundul grădinei, din stuful stropit cu verdeață, vine în adierea lină a vântului mirosul colțului de iarbă; iar departe, într'un tremurat pierdut, glăsuește murmurul unui izvor: primăvară!.. primăvară!..

Aprilie, București. Ion Chiru-Nanov.

Cântec...

— Nu știu cum de nu-i aprinde
Soarele pe-ai tăi de-acasă —
Deși peste văi se lasă
Negură — când de pe ochi-ți
Răsăritul se desprinde?!
M.

M.

Din clopotniță răsună
Glasuri largi, împrăștiete,
Toată lumea se adună,
Intr'o fugă, cete-cete.

Iasă popa în porțiță,
Dascălul din școală iasă,
Toți copiii's pe uliță,
Și se 'ndeasă, se 'ndeasă.

„Să trăiască!” lume-aclamă,
„Vivat! Vivat!” ne'ncetat...
La un car toți se înhamă
Și 'n triumf îl duc prin sat.

Uit! In car un om se scoală
Și vorbește, multumește,
Iar mulțimea — ce răscoală! —
Din strigări numai slăbește.

Cin' să fie? Cin' să fie?
Ce viteaz răsbunător?
... Un român ce carte știe
Și nu-i încă... director!

... Iar voi, cântați a voastre sfinte arii,
Eroi ai inspirației sublime,
Și nu vă coboriți din înălțime,
Când zbiară'n grajdul criticei măgarii:
Zoilii, Nicanorii și Ilarii.*)

Cine crede că aceste versuri șugubețe sunt anti-deluviane, se 'nșală. Ele sunt concepute în zilele noastre, tipărite în „Frăția... Românească” și semnate de dl A. C. Cuza. Fac parte din programul partidului naționalist-democrat din România... și pe cât s'aude, un măiestru din țară le-a și scris muzica (motive de marș).

Se vor cânta în toate școlile primare din România; în Tîrchiilești, în Delea nouă și 'n Delea vechea, în Câmpu lui Grant, mahalale din București și 'n Suburbia Păcurari din Iași — pentru strângerea unui cât mai mare număr de partizani.

— Așa argument... înțelegem și noi!

Cum a fost detronat Sultanul?

— Sensaționalele amănunte date de dl Dr. Cosma Bey. —

Steaua lui Abdul Hamid a apus pentru vecie. Un suspin de imensă ușurare a izbucnit din toate piepturile.

Ingrozitoarea lui domnie care a început în sânge, tot în sânge s'a sfârșit.

În timp de 30 de ani, fiorosul tiran a asasinat metodic și cu cea mai mare nepăsare, pe toți aceia care prin ideile, prin inteligența și prin caracterul lor făceau fala imperiului turc.

Intriga, calomnia și delațiunea, au fost a tot stăpânitoare în tot timpul acestei teribile epoci, care va rămâne ca o pată rușinoasă în istorie.

Tiranul a copleșit poporul sub imposite nenumărate, pentru a aduna cât mai mulți bani, și pentru a putea să acopere cu daruri pe favoriții și pe spionii săi. Toate acestea poate însă că le-am fi uitat, lăsându-l să stăpânească mai departe în marginile impuse de constituție.

Ceeace l-a pierdut însă a fost monstruoasa lui trădare, atentatul îndreptat în contra constituției, și măcelărirea atâtor soldați și ofițeri care au căzut făcându-și datoria.

Acuma când regimul teroarei s'a sfârșit, nu trebuie să ne mai uităm în urmă, pentru a ne mai aminti toate crimele pe care le-a comis. Să-l lăsăm mai bine să lanzezească, în rușine și uitare, în tovărășia chinuitoare a remușcărilor și a fantomelor acelora pe care i-a ucis și să ne îndreptăm privirea înainte, muncind pentru mărirea țării noastre, care în ultimul timp a avut atât de mult de suferit.

Lunea trecută, când v'am scris pentru ultima oară, Sultanul fusese deja judecat și condamnat. Fusesem însă nevoit să promit că voiu ține lucrul acesta în secret. Așa încât numai Marți am putut

* E vorba de dnii: C. Stere, G. Ibrăileanu și Ilarie Chendi.

să vă telegrafiez. Iată amănuntele cele mai exacte în privința evenimentelor, care au avut loc în ultimul timp.

Marți 28 Aprilie, Adunarea națională s'a întrunit foarte de dimineață sub președinția lui Said Pașa, președintele senatului și a lui Ahmed Riza Bey președintele Camerei.

Ședința s'a început prin citirea depeșilor din provincie, prin care se cerea detronarea Sultanului.

Atunci senatorul Gazi Muchtar Pașa, ridicându-se a ținut un discurs înflăcărat, cerând la sfârșit răsturnarea lui Abdul Hamid.

După legile țării, destituirea se poate face în trei moduri, prin abdicare, prin depunere și prin ajutorul fetvalei.

A fost ales mijlocul cel din urmă în aprobarea și entuziasmul general.

Adunarea ridicându-se în picioare a votat destituirea în unanimitate.

Pentru a se conforma însă prescripțiile Șeriutului, lege sfântă, o delegație a fost trimisă Sheik Islamului și fetvalei Emini.

După o scurtă deliberațiune s'a ales formula Fetvalei, a cărei traducție oficială o dau aci.

FETVALA

„Când stăpânul credincioșilor suprimă chestiunile legale din cărțile sfinte, când nimicește și arde aceste cărți, când prăpădește banii tezaurului public, când fără nici un motiv exilează, persecută și omoară pe supușii săi, când din toate părțile imperiului sosesc cereri de destituire, e bine ca oamenii competenți să-i propue să abdice, sau să ia măsurile cuvenite pentru detronarea lui?”

Răspunsul Șeikului Islam a fost: „da trebuie să abdice sau să fie răsturnat”.

Adunarea generală, în mijlocul unui entuziasm de nedescris s'a pronunțat pentru depunere, și imediat moștenitorul tronului Reșad Effendi a fost proclamat Sultan sub numele de Mohamed V-lea. După aceea s'au format două delegațiuni: una pentru a notifica lui Abdul Hamid că fusese detronat, iar a doua pentru a anunța pe Reșad Effendi că fusese ales Sultan.

Delegațiunea fiind imediat introdusă în palatul Ildiz Kiosk, a înștiințat pe Abdul Hamid care era verde la față că fusese detronat.

Fostul Sultan întrebând pe delegați dacă viața avea să-i fie respectată, aceștia i-au răspuns în mod afirmativ.

În timpul nopții un ofițer sub a cărui comandă se află o însemnată trupă de soldați a anunțat pe Abdul Hamid, că trebuie să plece din Palat. O oară după aceea un tren special ducea spre Salonic pe fostul sultan, care nu era însoțit afară de escorta militară decât numai de 11 femei, de un copil de 6 ani și de vre-o câțiva servitori.

La Salonic, Abdul Hamid a fost instalat în Allatini, situată afară din oraș, unde s'au luat toate măsurile ca nimeni să nu poată să ajungă până la el. În tot timpul acestei călătorii, prima și singura pe care a făcut-o de când s'a urcat pe tron, Abdul Hamid a fost urmărit de gândul că nu va mai scăpa cu viață.

În aceeași zi la orele două după masă, numeroase salve de tunuri au anunțat urcarea pe tron a lui Mohamed V., al 35-lea Sultan, din marea dinastie a Osmanilor.

Ceremonia Beiatului, a avut loc la ministerul de război.

La orele 2, prin sunet de trompete, s'a anunțat sosirea suveranului care a venit în trăsură închisă, având alături de el pe senatorul Gazi Muchtar Bey. Mulțimea a aclamat cu entuziasm pe Suveran pretutindeni pe unde a trecut.

Mohamed V., a fost întâmpinat de marele vizir, de Șeikul Islam, precum și de toți senatorii, deputații și miniștrii.

Suveranul care era îmbrăcat foarte simplu, a intrat în sala tronului, unde a luat loc, fiind înconjurat de toți fiii săi, și de toți marii demnitari. Ceremonia Beiatului și recunoașterea oficială a noului Sultan, s'a desfășurat cu multă solemnitate.

În urmă toți deputații, senatorii și miniștrii, au defilat pe dinaintea Suveranului, care le-a strâns călduros mâna la toți.

După aceea Mohamed al V-lea a plecat spre palatul Topkapu, unde după terminarea rugăciunilor obicinuite, a intrat în sala în care se păstrează sfintele rămășițe ale profetului. Noul Sultan are un suflet mare și nobil, iubește artele și literatura și toată lumea e convinsă că el va face tot ce-i va sta în putință pentru a îndruma națiunea spre progres.

Ieri a avut loc înmormântarea celor trei ofițeri căzuți în timpul asediului casărmilor. Funeraliile au fost foarte imposante.

Coșciugul a fost urmat pe jos de cei trei fii ai Sultanului, de toți marii demnitari ai statului, de deputați și senatori, cum și de o mulțime colosală care a urmat până la groapă pe acești martiri ai datoriei. La mormânt, senatorul Gazi Muchtar Pașa a ținut o cuvântare călduroasă și vibrantă, care a mișcat până la lacrimi inimile celor care se aflau de față.

Cosma Bey.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ.

Cum să dormim?

Pe dreapta, pe stânga, sau pe spate?

Problema somnului nu este încă în mod definitiv lămurită, cu toate că de poziția corpului în somn, depinde în bună parte propria noastră sănătate.

Aproape a treia parte din viață, o petrecem dormind. Un om care ar trăi 60 de ani și care ar dormi în termen mediu pe zi câte 7 oare, ar petrece în brațele lui Morfeu peste 153 mii de oare, sau ce ar face 17 ani și 182 de zile, și cu toate acestea câți oameni s'au întrebat: Cum trebuie să dormim?

În public, părerile sunt împărțite. Sunt oameni care dorm numai pe partea dreaptă, alții numai pe partea stângă și în fine alții numai pe spate.

Care din aceste pozițiuni sunt cele mai igienice?

Ziarul parisian „Le Matin” a întreprins, în sensul acesta, o anchetă intervievând pe cei mai de seamă medici ai Franței, asupra poziției pe care corpul omenesc trebuie s'o păstreze în timpul cât doarme.

Doctorul Delarme, medicul șef al armatei franceze, sub a cărui supraveghiere se găsește deci aproape cea mai mare parte a tineretului din Franța, a răspuns că cea mai bună poziție este pe spate deoarece nu se îngreunează funcțiunea nici a plămânilor, nici a inimii, nici a stomacului. Oricare ar fi poziția corpului însă, este necesar totdeauna ca într'o cameră de alături să se țină o fereastră întredeschisă pentru purificarea aerului.

Doctorul Landonzy, decanul facultății de medicină din Paris, crede că poziția corpului depinde după cum te-ai obișnuit din copilărie. A dormi pe dreapta sau pe stânga este aproape același lucru. Cu toate acestea doctorul Landonzy a mărturisit că el doarme pe dreapta și pentru nimic în lume nu și-ar putea schimba poziția.

Doctorul Letulle, profesor de anatomie la facultatea de medicină, membru al Academiei și medic șef al spitalului Boucicot, crede că cea mai bună poziție este pe partea dreaptă și mai ales când omul se culcă după masă înainte ca digestiunea să se fi făcut în mod complet. Culcat pe stânga în timpul digestiunii, ficatul care se găsește în plină activitate ar apăsa pe stomac

deranjând întru câtva și inima. De aceea oamenii care se culcă cu stomacul încărcat, au de cele mai multe ori vise urite, fiindcă digestiunea nu se face în mod normal. Dormind pe partea dreaptă evităm aceste inconveniente care lăsându-le să se repete ne-ar putea fi dăunătoare sănătății.

Doctorul Debove, fostul decan al facultății de medicină și unul din cei mai iluștrii practicieni francezi răspunde în două articole:

Art. 1. — Se doarme pe spate sau cel mult pe partea dreaptă.

Art. 2. — Se va deschide totdeauna o fereastră într-o odaie alături de cea în care se doarme.

Doctorul Huchard, celebrul specialist de boale de inimă, se pronunță cu totul contrar colegilor săi. Legenda că nu trebuie să dormi pe partea stângă, adecă pe partea unde se află inima, este o pură copilărie. Organele corpului funcționează la fel oricare ar fi poziția corpului. Ceeace este principal în timpul somnului este ca odaia să fie bine aerizată.

Doctorul Devenière profesor de igienă la școala națională din Grignon, crede că pentru oamenii maturi pozițiunea cea mai bună este pe spate. Poziția corpului lor în timpul somnului trebuie să fie când pe dreapta când pe stânga deoarece organele la copii nu funcționează cu aceiași precizie ca la oamenii maturi.

Bătrânii și în general bolnavii de arterioscleroză sau de astm, trebuie să doarmă pe spate și cu capul rezemat pe o perină mai tare. Pernile moi de puf provoacă congestiuni cerebrale.

Acestea sunt părerile celor mai autorizați medici francezi. După cum se vede însă, medicii însăși nu se pot înțelege între ei.

Rămâne deci ca lumea luând act de părerile lor să hotărască care anume pozițiune este cea mai igienică și mai potrivită gradului de sănătate al fiecăruia, pentru a o pune în practică.

Pierderi simțitoare.

Un popor, fie el ori și cât de mare, de puternic, cu sfințenie trebuie să își păzească integritatea numerică; simțul, conștiința națională, la fiii săi trebuie să fie o făclie vecinic aprinsă; rândurile sale trebuie să fie cimentate, tari ca stâncile seculare, ca dușmanii săi să nu se poată strecură printre ele, și să-i răpească, prin desnaționalizare, chiar și cel mai neînsemnat număr de suflete.

Acel popor a cărui rânduri nu sunt pe deplin cimentate, e un popor inconștuit, e un popor nematur, din care motive fundamentul existenței sale, în loc să se întărească mereu slăbește, iar viitorul său, astăzi e nesigur, mâne însă e în pericol.

Rândurile poporului nostru românesc, durere, nu au fost și nu sunt nici acum cimentate, așa cum ar trebui să fie.

Trecutul și prezentul, dovedește aceasta.

Din corpul neamului nostru, slavismul, care de vreme îndelungată ne urmărește ca o fantomă hidoasă, a răpit un număr care, cu drept cuvânt îl putem numi îngrozitor de mare, considerând că suntem un popor mic.

Pentru nemărginitul imperiu chinez, cu ale sale 400 milioane locuitori, o pierdere de câteva mii, ba chiar și tot atâtea sute de mii din locuitorii săi, e un număr ridicul de neînsemnat; la poporul nostru însă, o pierdere de câteva zecii de mii, e un număr îngrozitor de mare...

În partea sud-vestică a Bănătlui, numărul Românilor sârbizați e foarte mare.

Zeci de ani s'au strecurat în marea vecinicie, decând acești români nu mai aparțin neamului nostru; ei pentru totdeauna sunt pierduți; simțul, conștiința națională a degenerat cu totul, căci astăzi vorbesc o limbă străină, limba sârbească; ei s'au instrăinat de portul național, înlo-

cuindu-l cu portul sârbesc; în sfârșit ei au uitat toate datinele și obiceiurile strămoșești.

Și, durere, acest proces de desnaționalizare și acum, zilnic seceră victime dintre noi.

Sârbizarea acestor Români e nespuse de tristă; acest fapt concret și nediscutabil e o crimă națională.

Explicarea acestei crime o aflăm acolo, că nimeni nu a făcut nimic pentru înlăturarea, pentru nimicirea marelui pericol — vorbim numai de trecut — ce a amenințat pe acești Români, nimeni nu s'a interesat de ei, nimeni nu le-a luat apărarea, nimeni n'a împiedecat distrugătorul proces de desnaționalizare.

În puține locuri, e drept, s'a făcut încercări pentru a pune stavilă sârbizării, însă aceste încercări, fiind ele mai mult platonice și de formă, natural că nu au putut să aibă rezultat afirmativ, ci numai negativ. *Aceste încercări apoi s'au făcut abia cu câteva secunde înainte de a bate ora de pe urmă, deci târziu, foarte târziu, când totul a fost pierdut.*

Astfel multe comune românești s'au sârbizat cu totul, iar altele numai în parte, din acestea însă, în cele mai multe, majoritatea Românilor.

Nu e aceasta, cu adevărat, crimă națională?

În piept inima ți-se sbuciumă de durere, durere mare, păgână, și numai cu mari eforturi poți să-ți oprești indignarea, când vezi cum Sârbii, acești vânători de suflete, ne batjocuresc neamul, cum ne schimonosesc frumoasele noastre nume de familie, făcând de ex. din „Ardelean“ „Erdelianat“ (comuna Starciova). Tot astfel trebuie să te indignezi, când familii „sârbești“ ca Muntean (comuna Doloave), Câmpian (orașul Panciova) etc., nu știu grăi o singură vorbă românească.

Și ce ironie, ce rușine! Există și astfel de indivizi stupizi — români — cari din interese personale, afirmă în public, pe cale ziaristică, că nu e adevărată afirmarea, că aici Români s'au sârbizat.

Aceste creaturi, cu astfel de enunțaiuni absurde, dau armă de apărare Sârbilor, răuvoitorilor și dușmanilor noștri.

Cu această ocaziune mă ocup de comunele Borcea și Sefcherin, sârbizate cu totul.

E semnificativ faptul, că deși locuitorii acestor comune, și mai cu seamă generațiile tinere, absolut nu știu vorbi românește, și acum își păstrează numele de familie a moși-strămoșilor lor, dupăcum se vede și din următorul tablou. Din acest tablou se mai vede și aceea, că la o parte din locuitorii acestor comune numele de familie e sârbizat.

I. Comuna Borcea.

a) Nume de familie, până acum nesârbizate:

Ardelean, Brădean, Brad¹⁾, Ciacovan, Crețiu, Dalea, Drăgan, Fuier, Folean, Gerga, Moldovan, Muntean, Marianu, Negruțiu, Oțal, Opra, Păncotan, Pascu, Secheșan, Jebelean.

b) Nume de familie sârbizate:

Andrei — Andreici, Aciu — Acinov, Dimitrie — Dimitriev și Dimitrievici, Iancu — Ianculov și Iancovici, Isac — Isacov, Cocora — Cocorov, Lădășan — Ludoșan, Marcu — Marcuț, Mihaiu — Mihailov, Nedelcu — Nedeclov, Nistor — Nestorov, Nicodin — Nicodinov, Petcu — Petcoi, Radu — Radici, Stoicu — Stoicov, Stefan — Stefanov, Stoian — Stoianov și Stoianovici, Stanciu — Stancov. Turcu — Turschi, Urs (u) — Ursov, Jivan — Jivanov și Jivanovici.

II. Comuna Sefcherin.

a) Nume de familie până acum nesârbizate:

Avram, Ardelean, Bârlea, Bălan, Besu, Bozan, Băluțiu, Bobascu, Băciu, Crișan,²⁾ Cucu, Crețiu, Cioloacă, Ciorogan, Dalea, Drăgoiu, Gligor, Ghințu,

¹⁾ Se serie Bradt.

²⁾ Să serie Crijan.

Ion, Mateiu, Moț (u), Moisë, Miclea, Murariu,¹⁾ Muntean, Negruțiu, Oltean, Pinciu, Păcurariu, Rămneanță, Șulea, Secheșan, Topală, Truțu, Toma, Toader, Toporaș, Urs (u) Jura.

b) Nume de familie sârbizate:

Andrei — Andreici și Andreevici, Anghel, — Angheloi, Avram — Avramovici, Acim — Acinov și Acinovici, Bobescu — Bubeșcov, Băciu — Băci, Bugariu — Bugarin, Brancu — Brancov, Săcula — Ciacula și Giacula, Dimitrie — Dimitriev și Dimitrievici, Dămian — Dămianov, Filip — Filipov și Filipovici, Isac — Isacov, Căpitanu — Capetanov, Cuzman — Cuzmanov, Constantin — Constantinov și Constantinovici, Marcu — Marcov, Moisë — Moisea, Nedelcu — Nedeclov, Nistor — Nestorov, Raicu — Raicov, Stefan — Stefanov, Stanciu — Stancov, Stoicu — Stoicov, Stoian — Stoianov, Turcu — Turcov, Toporașu — Toporașov, Jorcu — Jorcov, Voicu — Voica.

În aceste două comune, sigur, că vor fi moșnegi, cari astăzi sau mâne vor închide pentru totdeauna ochii.

Și, cine știe, că acești moșnegi ce date prețioase vor duce cu ei în mormânt; date referitoare la înființarea, colonizarea și trecutul comunelor din chestiune?

Culegerea acestor date ar trebui făcută, dacă nu pentru altceva, numai pentru aceea, ca generația de acum, și mai cu seamă generațiile din viitor a neamului nostru, să i-a cuvenita învățătură din spusele acelor fii pierduți, pentru totdeauna pierduți ai unui neam, atât de prigonit de nemiloasa soarte... *Alex. Țințariu.*

Cronica rimată.

Odă lui Abdul-Hamid.

*Abdule-Hamide!
Soboli și omide
Crescuta-i la sân,
Dar astăzi, dreptatea
Se 'nalță și strigă
În arce păgân...*

*„Afacerea turcă“
Acuma se 'ncurcă
Hamide Abdul,
E vremea acuma
Să-ți iei geamantanul
S'o ștergi din Stambul...*

*Ascultă afară
Mulțimea cum sbiară,
Abdule-Hamid!...
Poporul te 'njură
Și capul îți cere
Hai, șterge-o pe zid!...*

*Adio pașale
Cadănele tale
Și dulcele Kiosk!
Aceice te-alungă
Străvechile drepturi
Azi nu-ți recunosc...*

*Adio, cafeaua,
Ciubuc, narghileaua,
Adio Bosfor,
Un vis fură toate
Domnie, haremul,
Și visele mor...*

*Sultan fără țară
Mărire fugară
Abdule-Hamid,
Poporul te 'njură
Și capul îți cere,
Hai, șterge-o pe zid...*

¹⁾ Se serie Morar.

Sultanule dragă
Nu-i lucru de șagă
Cu tinerii turci...
P'aici multă vreme,
Ascultă-mi, zău, sfatul,
Să nu prea te 'ncurci!...

Și pleacă mai bine
Spre țărături străine
Să-ți treci de urit,
C'aici te așteaptă
Un sfat de pașale
Și-o peatră de gât...

Sultan fără țară
Mărire fugară,
Ciuciuc-Cainargi,
Ascultă ce-ți spune
Prea mult umilitul

İbraş-effendi.

Anglia și Germania.

Cine va avea în viitor supremația navală?

Se pare că în Austria programul naval a fost tranșat în mod definitiv. Ziarul vienez „Allgemeine Zeitung“ unul din oficiosele austrice, anunță că la toamnă, guvernul va cere parlamentului un credit de 400 de milioane de coroane pentru construirea a 7 chiurasate tip „Dreadnought“. Se știe că până mai acum o lună, eră vorba numai de 4 chiurasate. Mărirea flotei engleze dela Malta, precum și ultimile construcțiuni italiene și franceze, par a fi convins guvernul austriac de necețitatea schimbării programului naval conceput în de comun acord cu Germania.

Austria dar, tinde cu tot dinadinsul să devină o puternică forță navală după cum este una din cele mai mari forțe de uscat.

Nu știm ce gândește Anglia și Italia de pregătirile navale ale Austriei. Ceeace știm însă, este că Franța a început să se alarmeze și pe drept cuvânt, când se știe că privirile Austriei nu sunt ținute atât de mult în Marea Adriatică cât în marea Mediterană. Algeria și Tunisia trebuiesc păzite de data asta mai bine decât oricând.

Limbajul categoric ținut în mai multe rânduri de câtră mai mulți membrii ai familiei imperiale îndreptătesc pe francezi să-și creadă posesiunile din Africa primejduite de o eventuală puternică flotă austriacă, cu atât mai mult cu cât nu se poate comptă încă pe sincera prietinie a Italiei sau pe flota Engleză, care va trebui în orice moment să facă față unităților crescânde ale flotei Germane.

Cu ocazia ultimului său voiaj la Viena, principele Leopold de Bavaria, ginerele împăratului Frantz Iosef și unul dintre cei mai devotați intereselor austro-germane, luând masa la principele Auersperg în tovărășia amiralului Montecuculli și a mai multor ofițeri superiori de marină, a declarat — și declarațiile sale au fost la timp reproduse de ziarele austriace — „că flotele aliate vor fi în curând în măsură să dicteze voința celor dela Berlin și Viena, în marea Mediterană“.

Câteva zile mai târziu, moștenitorul tronului, arhiducele Frantz Ferdinand, primind pe mai mulți ofițeri de marină, după ce le-a ținut un discurs în care arată că cu ocazia conflictului Austro-Sărb, faima armatei austriace, a împiedecă un inutil carnagiu, a adăogat: „Atâta însă nu este de ajuns. Ne mai rămâne ca sfortările noastre să le consacram desvoltării marinei noastre de război pentru a câștiga în Marea Mediterană locul ce ni-se cuvine“.

Un limbaj identic a fost ținut de câtră principele Ludovic de Bavaria la o reuniune a Ligei navale germane. Iată ce zicea: „Flota austriacă, va servi în Marea Adriatică drept avant-garda

Germanismului. De îndatăce flotele țărilor aliate se vor uni, preponderanța austro-germană nu va mai fi discutată nici în Marea Mediterană“.

Nu ne mai rămâne nimic de ghicit. Austria nu-și ascunde cătuș de puțin planurile de a dicta în Mediterana, după cum actualmente dictează și în Balcani. Odată stăpână pe drumul care duce spre India și Extremul Orient, flota germană și austriacă ar putea să primejduiască supremația navală a Angliei.

Deocamdată însă Austria nu posedă decât o prea modestă flotă de război. Cele 7 Dreadnoughturi, nu vor putea fi puse pe mare decât cel mult în 5 ani, și în timp de 5 ani multe din planurile puterilor hotărâtoare cineștie dacă mai pot fi realizate.

Haremul Sultanului.

— Obiceiuri turcești. —

Prin detronarea lui Abdul Hamid, mai fără de milă au fost lovite frumoasele circasiene, grecoicele și armencele, parte soții, parte sclave ale fostului sultan, acele femei, cari până ieri trăiau o viață atâta de liniștită într'un colț al Seraiului.

Până acuma s'a scris mult despre haremul sultanului. Dar tot ce s'a scris este mai mult un produs al fantaziei. Căci numărul femeilor din jurul lui nu-l cunoaște nimeni. După Coran, sultanul nu poate avea mai mult de șapte cadâne. Acestea sunt femeile lui legitime. Nu-l oprește însă pe sultan nimenea de a-și procura ori și câte ar vol.

Organizarea haremului se face în modul următor. Mama și surorile sultanului caută cele mai frumoase copile circasiene și georgiene, cari înainte de a fi aduse înaintea sultanului, sunt crescute în cele mai de frunte familii turcești. O turcoaică nu poate face parte din harem, deoarece femeile de aici sunt considerate de sclave.

Femeia care-i naște sultanului primul copil devine soția lui legitimă. Dar ea nu poartă titlul de sultană. Acest nume este al mamei suveranului turc.

Afară de cadâne mai sunt în harem așa numitele Odalac, femei, cari au rolul de a distra pe Sultan prin jocuri, cântece și glume. Nu se pot prezentă în fața sultanului decât atunci când sunt chemate și adeseori se întâmplă că marele padișah își uită cu totul de ele.

Pe o treaptă ceva mai sus sunt femeile numite Casechis, acele femei, cari au născut sultanului câte un prinț. Ele primesc anual o leafă de 25 mii de piastri din visteria statului. Având în vedere marele număr de Casechis, e ușor de înțeles ce povară sunt acestea pentru budget.

Sub Abdul Hamid haremul a decăzut și el. Devenise nu o scenă din o mie și una de nopți, ci o temniță de nesuferit. Sultanul acesta, fiind foarte bănuitor, ucidea cu mâna lui pe femeile, cari li dedeau prilej la cea mai mică bănuială.

Astfel se povestește, că pentru o simplă mișcare, el a impușcat pe o sclavă, și din gelozie a omorât pe altă femeie, care avea în harem o bună prietenă. Ii părea că nenorocita ființă ține mai mult la prietena ei decât la dânsul.

Otrăvirile și aruncarea în Bosfor erau ceva așa de natural în palatul sultanului. O sclavă care n'avea mai mult de doisprezece ani, găsind pe o masă un revolver, începă să se joace cu el. Abdul Hamid, crezând că în mintea ei de copil plănuește vre-un atentat, o ucise în cele mai îngrozitoare chinuri.

Mai târziu, când toate supliciile, la cari erau supuse femeile din haremul lui Abdul Hamid, vor fi cunoscute, se va vedea ce îngrozitor călău, ce rușine a vremurilor noastre a fost acest om, căruia soartea îi incredințase odată destinele unui popor cu trecut glorios.

ȘTIRI.

Congres național. Ideia unui congres național, lansată de deputații noștri în ultima conferință avută, prinde tot mai multe simpatii în cercurile noastre conducătoare.

Dealtfel se și impune, în actualele frământări ce sgudue țara, o strânsă apropiere între popor și conducătorii lui; o cuminte conlucrare a tuturor naționalităților din Ungaria, întru afirmarea lor unitară.

Guvernele maghiare pot cădea și se pot ridică cu fiecare 24 de ore trecute; ele pot precupeți puterea după voe și pot promite naivilor toate.. Californiile din lume.

Pentru a pune însă tendințelor lor ticăloase o oșunere trainică, trebuie să ne strângem rândurile; să ne cunoaștem între noi și să ne oșelim în credința noastră. Naționalitățile trebuiesc afirmate ca partid puternic; trebuiesc înțelese ca o forță și vederile lor trebuiesc cumpănite și introduse la conducerea patriei noastre!

Congresul proiectat, nu poate găsi în păturile neamului Românesc, decât calde strigări de aprobare.

Trupă ambulată de teatru. În Brad s'a înjghebat o trupă teatrală de diletanți cu scopul să joace în oraș și jur piese potrivite la îndreptarea scăderilor ce le are poporul din partea locului, ca: beția, pierderea averii prin judecăți etc. S'a învățat mai întâi „Lipitorile satelor“ de V. Alexandri, care s'a și predat Duminecă în 2 Maiu în comuna mică Țerețel, cu locuitori în majoritate băieși.

Rezultatul moral a întrecut așteptările trupei, iar cele peste 70 de coroane încurse cu crețarul și libra la cassă s'au predat pentru repararea bisericeii locului. Privitori au fost atât de mulți, încât umpluseră curtea, din care se formase teatrul și bina, ba erau siliți mulți să asculte chiar și din curtea vecină. Proxima Duminecă se va predă în Valeabrad, apoi în Vaca, Brad, Luncoiu etc. Lucrul se face fără cheltuieli. Bina se face din scânduri în liber și se poate decoră foarte frumos cu țesături naționale. Trupa constă din: d-na Eufemia Timbus, d-șoarele Olga Boneu și Emilia Safta, apoi d-nii: Dr. Ioan Radu, Dr. Traian Suciu, Dr. Cornel Albu, Iuliu Giurgiu, Petru Mateeș, Ioan Henteș, Vasilie Damian, Lazar Suciu, Teodor Lungu ș. a. iar șoptitor e dl Pavel Lazar.

Coresp.

Convocare. Despărțământul „Cluj“ al Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș își va țineă adunarea de primăvară a anului 1909 la 11 Maiu n. în școala gr.-cat. din Cluj-Mănăștur cu următorul program: 1. La 7 oare serviciu D-zeiesc. 2. Prelegere practică. 3. Deschiderea adunării. 4. Constatarea membrilor prezenți. 5. Aprecierea prelegerei practice. 6. Disertațiuni. 7. Aprecierea lor. 8. Raportul casarului. 9. Alegerea delegaților pentru participare la adun. generală. 10. Insinuare pentru ținerea disertațiilor și a prelegerei practice, precum și designarea locului pentru ținerea adunării viitoare. 11. Eventuale propuneri. 12. Inchiderea adunării. La această adunare sunt invitați toți membrii reuniunii și toți ceice se interesează de școala noastră poporală și de oficial învățătoresc. *Feneșul-săsesc*, 20 Aprilie 1909. *Ioachim Pop* m. p., președinte. *Paul Pușcaș* m. p., secretar.

Convocare. Conform înțelegerii avute, elevele cari în anul școl. 1898/9 au absolvat clasa a VII-a și a VIII-a a școalei de fete gr.-cat.

din Blaj, — sunt rugate a se prezenta la intalnirea de 10 ani, care se va ține în 25 Mai a. c. în Blaj. Șomcuța mare, 12 Aprilie 1909. *Silvia G. Radacea n. Drăgan.*

— Am dat publicității articolul „Din tractul Mercurii“ pe propria răspundere a corespondentului de-acolo, care este un membru de seamă al clerului. Noi n'am făcut și nu facem comentarii de identificare asupra vederilor corespondentului...

Ne-ar părea bine însă, dacă cele arătate de *Secășanu*, se vor putea desminti.

Unde a locuit și unde va locui Abdul-Hamid. Deși prizonier, Abdul Hamid, va avea cel puțin mulțumirea să locuiască cea mai luxoasă închisoare din toate câte au fost locuite vre-odată de suveranii care au avut aceiaș soarte ca și „Sultanul roș“.

Desigur că de la Yildis Kiosk până la Vila Aladini este o mare deosebire. Cu toate acestea între prima și adoua reședință a fostului sultan nu există nici diferența care ar putea să jignească fastul în care Abdul Hamid eră obișnuit să trăiască. Un singur lucru este sigur: — În vila Aladini va trăi în mai multă siguranță ca la Yildis.

Construită în apropierea Salonicului pe țărmul mării, în cel mai curat stil oriental, Vila Aladini corespunde tutulor cerințelor moderne, atât ca eleganță, cât și ca confort. Ea are trei etaje, 60 de camere și un parc imens în care cresc plantele cele mai rare și mai parfumate. Vila este proprietatea fraților Aladini, unii din cei mai de samă bancheri din Turcia.

În această vilă, fostul sultan, după cum se știe, își va petrece restul zilelor în tovărășia a 2 fii, 11 femei, 2 eunuci, 6 servitori și 2 bucătari. Până mai eri însă Abdul Hamid avea în jurul său 350 de secretari sambelani și aghiotanți, 670 de femei și sclave, 60 de prinți și de princese de sânge, 315 vizitii și valetii, 120 de eunuci, 450 de grădinari, 250 de servitori, 600 de bucătari și 5000 de soldați din gardă.

Cu toate acestea cei 50 de mii de franci pe care îi va primi lunar de la actualul sultan, vor permite lui Abdul Hamid să-și ofere ori ce plăcere în viață. De altfel „sultanul roș“, sultanul care în viață n'a făcut decât să omoare, la detronare n'a cerut alt lucru învingătorilor, decât să-i asigure viața. Și viața i-a fost asigurată după cum se vede, în marginile cele mai largi posibile.

Vizita împăratului Wilhelm la Viena. Preparatorie pentru o grandioasă primire lui Wilhelm II. la Viena. „Wiener Korrespondent“ al ziarului „Die Zeit“ anunță în mod tendențios:

În sferile bine informate vieneze s'au făcut deodată modificări esențiale în programul de recepțiune, plănuț în onoarea împăratului Wilhelm II. — și aceasta după dorința personală a suveranului Germaniei care n'ar fi mulțumit cu modestele pregătiri, ce nu stau de loc în raport cu serviciile aduse de el Austro-Ungariei.

Împăratul Wilhelm va sosi la Viena în ziua de 14 Mai, orele 10 a. m.

Inarmările Italiei. Italia face considerabile cheltueli pentru armată. Ministerul de războiu a cerut sporirea bugetului cu 16 milioane și afară de acestea încă un credit extraordinar de 120 de milioane lire.

Reformele ce se vor introduce în artileria de câmp și întărirea fortărețelor vor costa 365 de milioane lire. Această sumă se va repartiza în bugetele următorilor patru ani.

Italia vrea să rămână superioară ca forță maritimă Austriei. Un ziar londonez află din Roma că în caz când Austria ar începe construirea vapoarelor de războiu tipul „Dreadnought“.

Italia va urma exemplul Austriei și va căuta ca să aibe cel puțin două vapoare „Dreadnought“ mai mult ca Austria.

Situația în Persia. Falimentul influenței ruse în Persia. Se anunță din Teheran că ministrul-președinte, cu incuviințarea Șahului a notificat țării în mod oficial acordarea unei constituțiuni. În acelaș timp se va da chiar săptămâna aceasta un manifest către popor, invitându-l să stea liniștit.

Programul anglo-rus e adoptat, dar nu încă oficial.

Îndată ce parlamentul va fi convocat, Rusia va trebui să-și retragă trupele sale din Teheran.

Aceasta însemnează că influența rusă a făcut faliment în Persia.

Recunoașterea independenței Bulgariei. Felicitările misiunilor străine. Ieri seara misiunile străine, de față fiind ministrul de externe, au prezentat regelui felicitări cu ocazia recunoașterii independenței Bulgariei. Decanul diplomaților a rostit un discurs exprimând urări sincere pentru sănătatea regelui, reginei și familiei regale, pentru prosperitatea dinastiei regatului bulgar.

Regele a răspuns: Sunt viu mișcat de amabilele felicitări ce mi-le adresați cu ocaziunea fericitului eveniment care a consacrat în chip definitiv noua eră politică în care a pășit Bulgaria. Ați urmărit de îndelungată vreme, străduințele poporului meu pe cari m'am silit a-le îndrepta într-o cale dreaptă și pacifică spre a merge pe căile civilizației și progresului. Nu mă pot îndoi deci de simpatia cu care rangul său legitim, îi va permite să se dovedeze pe viitor mai mult și mai cu folos sarcinei constante a dezvoltării sale.

Prezența D-voastră aci îmi dă o dovadă solemnă a acestei simpatii și-mi pricinuește o adevărată satisfacțiune.

Binevoți a transmite guvernelor d-lor voastre mulțumirile mele. Țin, încheind, a vă mulțumi pentru urările ce faceți pentru persoana mea, pentru Majestatea Sa Regina, pentru dinastia mea și prosperitatea regatului!

A avut apoi loc un prânz de gală. Regele a toastat pentru suveranii și șefii de state.

Bioscopul „Apollo“. De câteva zile a sosit la Sibiu un nou teatru cinematografic, care dă reprezentații, zilnic, în un mare cort construit pe „Hermannsplatz“. Reprezentațiile sunt ținute la nivel înalt și, în afară de tablouri distractive, se dau și multe tablouri instructive.

Inregistrăm cu satisfacție împrejurarea că directorul teatrului, ținând cont și de marele public român, publică programul reprezentațiilor și românește.

Noul cinematograf e vrednic de sprijinul tuturor iubitorilor de astfel de reprezentații.

Pentru „Muzeul Asociațiunii“.

În urma apelului publicat, domnii teologi și pedagogi dela seminarul „Andreian“ din Sibiu au adunat pentru „Muzeul Asociațiunii“ următoarele ouă încondeiate:

buc.	cumuna	colectorul
1	Vidrasău (Ogorheiu)	Nic. Moldovan, ped. II.
1	Șinca-nouă (Făgăraș)	I. Ganea, ped. II.
1	Topârcea (Sibiu)	Ioan Isac, cleric II.
1	Rășinar (Sibiu)	Agapiu Ghișoiu, p. III.
2	Poiana-Mărului	Iosif Drăgoiu, cler. II.
1	Arpătac (Treiscauna)	Virgil Nistor, cler. III.
2	Crisbav (Brașov)	Ioan Maniu, cler. II.
1	Galați (Găgăraș)	Ioan Dragomir, p. II.
1	Bucium-Poeni (Alba-inf.)	George Colda, ped. II.
1	Săliște (Sibiu)	Em. Crăciun, cler. III.
2	Tohanul-nou (Făgăraș)	Traian Rîpescu, p. II.
1	Sibiu	George Marină
1	Zirin (Brașov)	Ionel Bogdan, ped. II.
1	Arpașul-de-sus	Aurel Popa, cler. I.
2	Feldioara (Brașov)	Aurel Zichiel, ped. II.
5	Bran (Făgăraș)	Valeriu Pușcariu, cl. I.

În total 24 de bucăți, din cari se vede o variație bogată în gustul poporului. Cele mai primitive sunt din Țara-Oltului, iar cele mai artistice sunt cele din ținutul Brașovului. Mai ales cele din Bran sunt de toată frumusețea. Pe baza unei colecțiuni complete se pot face studii foarte prețioase pentru cunoașterea gradului de cultură și gustului artistic al poporului nostru. Tocmai de aceea, în fiecare comună trebuiesc adunate toate formele dela cele mai simple până la cele mai bogate. Apoi trebuiesc negreșit însemnate și numirile populare ale desemnurilor de pe fiecare ou, — ceace a scăpat din vedere dlor colectori mai sus înșirați, — fiindcă aceste sunt prețioase atât pentru filologie, cât și pentru etnografie. Când Muzeul nostru va avea o colecțiune completă se va putea alcătui un album în colori, care suntem siguri că va storce admirația tuturor.

Indemnăm și din acest prilej, pe toți cărturarii noștri să adune tot felul de obiecte pentru Muzeul nostru. O înșirare amănunțită a obiectelor ce trebuiesc adunate se găsește în Nr. II. al revistei „Transilvania“ din a. c.

Domnii teologi și pedagogi primească mulțămirile noastre pentru colecțiune de ouă dăruită Muzeului.

Oct. C. Tăslăuanu.
secretar al Asociațiunii și
custodele Muzeului.

Onorată Redacțiune!

D-l Dr. Opreșă, prin declarația sa din Nr. 16 a. c. al „Țării Noastre“, se lapadă de orice legătură cu d-l P. Rusu în afacerea emblemei din Brad. Pentru scoaterea adevărului, Vă rog a publica următoarea

Declarațiune.

Subscrișii, declarăm, că în 29 Aprilie d-l P. Rusu, învățător în Cebea, a mărturisit în prezența noastră, că d-na Opreșă din Brad, spunându-i despre furtul emblemei dela școala populară din Brad și prezentându-i gazeta „Déva és vidéke“ despre cazul furtului analog din Lunca, i-a zis să scrie la gazete și cazul din Brad, eventual să-l denunțe inspectorului de școale, ori să roage pe d-l învățător Urban din Baia-de-Criș, să-l dea publicității. A mai declarat d-l Rusu, că regretă acest fapt și că s'a simțit îndemnat să dea ascultare cererei de mai sus, fiind omul de casă al d-lui Dr. Opreșă, care l-a ajutat și fără de a căruia intervenire personală nu-și poate scoate salariul de învățător. În fine spunându-i-se, că s'a svonit, că d-na Opreșă îl va improcua, d-l Rusu a spus-o în fața noastră, că nu crede ca d-na Opreșă să fie în stare a jură pe aceea, că cele de mai sus nu corăspund adevărului.

Și dl Rusu ne-a mai spus, că dl Dr. P. Opreșă i-a cerut o declarație că dna Opreșă nu i-a zis să scrie afacerea la gazete, — ceace dl Rusu, firește, i-a denegat.

Dr. Ioan Radu.

Dr. Traian Suciu.

Ioan Bârna.

Intreb acum pe strășnicul d. Dr. Opreșă: dece nu lămurește chestia cu Rusu pe cale judecătorească, dacă-i dă mâna?

Brad, 3 Maiu 1909.

Cu deosebită stimă:
Dr. Traian Suciu,
prof.

Poșta Redacției.

D-lui A. R. Niculă. Spui singur că e cea dintâi poezie și că e slăbuță... Ce să zicem noi atunci?... Dacă urmezi cu mici înșelări de lucruri frumoase — cum încep să mijiească din prima poezie — și dacă ești preot credincios al artei, nu-ți vom mai spune decât: scrie înainte!

D-lui Artur C., Brașov. Poezia e o fată tare curioasă. Cine îi face curte, pentruca să-i placă ei, trebuie să aibă două calități: suflet frumos și inimă mare.

— D-ta, caută-te... le ai... amorul începe.

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.
Red. responsabil: DEMETRU MARCU.

De vânzare.

Colțul al doilea dela Palatul de justiție din strada Bisericeii și Schwimschul Nr. 32 se vinde din mână liberă.
Informații se dau acolo.

Institutul de credit și economii „LUMINA“ soc. pe acții.

Avem onoare a aduce la cunoștința On. public, că banca culturală „Lumina“ cu sediul în Sibiu (Nagyszeben), Str. Cismădiei Nr. 7, își începe activitatea pe ziua de **1 Mai 1909 st. n.**

Banca „Lumina“ se va ocupa cu toate operațiunile de bancă și îndeosebi va acorda împrumuturi:

a) personale pe lângă obligațiuni cu cavenți.

b) cambiale cu 2 giranți sau cavenți,

c) cambiale cu acoperire ipotecară.

d) ipotecare simple sau de alt soi,

e) pe efecte sau prețioase,

f) cumpără și vinde efecte publice,

g) cumpără și vinde monete,

h) acorda împrumuturi pe produse,

i) îndeplinește afaceri de încasso sau alte afaceri de bancă.

j) acorda credite de cont curent pe lângă convenita garanție.

Banca „Lumina“ primește depuneri spre fructificare cu 4% fără abzicere, cu 4½% cu termen de abzicere 15 zile și cu 5% pentru depuneri mai mari, cu termen de abzicere de cel puțin 6 luni. Depunerile corporațiilor se primesc cu 5%. Darea după depuneri o plătește institutul.

Cu tot respectul cerem sprijinul on. public. 2-3 **Direcțiunea.**

Cassa de păstrare (reunione)

==== în Săliște. ====

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri se plătesc, după starea cassei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și pe cale poștală cu cecuri.

Împrumuturi acoardă pe cambii, pe obligațiuni cu cavenți, pe ipotecă precum și ca credite de Curent pe lângă asigurarea ipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

16-20

Direcțiunea.

„GEOGEANA“,

Institut de credit și economii, societate pe acții
==== în Geoagiu (Algyógy). ====

Primește depuneri spre fructificare:

Cu 4½%, dacă anunțul e scurt. Intrucât permite starea cassei, aceste se replătesc și fără anunț.

Cu 5%, dacă sumele sunt cel puțin de 500 cor. și termenul de anunț 15 zile.

Cu 5½%, dacă se depun sume de 1000-2000 cor. cel puțin pe 1 an, cu anunț statutar.

Sume mai mari, după învoeli speciale.

Depuneri de ale corporațiilor culturale se retribuesc cu 6%.

Darea de interese o plătește institutul.

Interesele se capitalizează de două ori pe an: în 30 Iunie și 31 Decembrie.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă, ori prin mandate de cec. De asemenea punem la dispoziția celor doritori cassette de economizare.

12-12

Direcțiunea.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

==== societate pe acțiuni. ====

Primește depuneri spre fructificare cu interese de 4½%, dela Cor. 1000— în sus pe lângă anunț de 180 zile cu interese de 5%, iar dela suma de Cor. 10,000 în sus cu anunț de 360 zile cu interese de 5½%.

Interesele după depuneri se capitalizează de 2 ori pe an, și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie st. n.

Darea de interese o plătește institutul separat.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

Acoardă împrumuturi pe cambii; cambii cu acoperire ipotecară; obligațiuni cu cavenți; pe ipotecă; credite de cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 6½%—8%, fără nici o proviziune.

14-20

Direcțiunea.

Loc rezervat *
pentru inserate